

H. C. Andersen var en sand mester i digtningens kunst, men ud i det fremmedsproglige kan han den dag i dag stadig bruges som eksponent for danskernes begrænsede kompetencer på området.
Tegning: Scanpix

De eventyrlige sprog

Selv om mange danske virksomheder oplever fremmedsprog som en barriere for vækst og fremstød i udlandet, synes regeringen at være mere optaget af at styrke danskernes beherskelse af deres modersmål

AF LYKKE FRIIS,
prorektor Københavns
Universitet

At rejse er at leve var en del af H. C. Andersens livsfilosofi. Umiddelbart skulle man tro, at en digter med så megen udlængsel og nysgerrighed også talte flydende engelsk, tysk og fransk.

Ifølge hans digterkollega Charles Dickens var det mindst talt ikke tilfældet.

Efter at have haft eventyrdigteren på privat visit i flere uger røg Dickens i blækket og skrev følgende om ham til en ven: »Hans uforståelige sprog var ubetaleligt. Når han talte fransk eller italiensk, var han som en vild-

mand; på engelsk var han som et døvstummeinstitut. Min søn vil aflægge ed på, at intet menneskeligt øre kan genkende hans tysk...«

Denne Andersen-aneddote understreger med al tydelighed vigtigheden af interkulturelle og fremmedsproglige kompetencer.

Afgørende parameter

I en forretnings- og forskerverden, hvor afstanden er blevet så korte, at nogle endda hævder, at jorden er blevet flad igen, er sprogkompetencer blevet intet mindre end en afgørende konkurrenceparameter.

Er man i tvivl om det, kan man blot bladre lidt i Dansk Industris seneste undersøgelse »Mere end sprog«. Næsten halvdelen af de medvirkende

virksomheder har oplevet kommunikationsproblemer som følge af manglende sprogkunderskaber.

Fire procent har ligefrem oplevet, at en ordre er gået i vasken, mens otte procent har undladt at deltage i markedsfremstød. Undersøgelsen rammer tillige en pæl igennem myten om, at man udelukkende kan klare sig på engelsk. Således giver 15 procent af virksomhederne udtryk for, at de har behov for at styrke deres tyskkompetencer. Tager man temperaturen på sprogfagene i uddannelsessystemet, er det nu ikke, fordi hjælpen er lige om hjørnet. Ganske vist er engelsk blevet styrket med gymnasie-reformen i 2005. Andre sprogfag er derimod på vej ned ad bakke. I 2005 var der kun 42 procent af 1.g'erne, der valgte tysk, i forhold til 64 procent i 2002. Fransk oplever en tilsvarende nedgang. Samtidig drister kun 6 procent af gymnasieeleverne sig til at vælge et tredje fremmedsprog – mod 41 procent før reformen.

Fransk og tysk halveret

På universiteterne er situationen mindst talt ikke meget bedre. Optaget på fransk og tysk er halveret i de sidste ti år på Københavns Universitet, og på Copenhagen Business School overvejer man på grund af manglende søgning at droppe erhvervsproglige uddannelser i italiensk og russisk.

Umiddelbart skulle man tro, at de faktiske forhold i sprogindustrien ville få regeringen til at råbe vagt i gevær. Nærlæser man regeringsgrundlaget, er der imidlertid kun et kort afsnit om sprog. Ganske tankevækkende drejer det sig dog ikke om danskernes fremmedsprogskompetencer, men om deres beherskelse af modersmålet. Konkret vil regeringen med udgangspunkt i det allerede nedsatte sprogudvalgs arbejde tage »initiativer, som yderligere kan styrke det danske sprog«.

Supplerer man læsningen af »Mulighedernes samfund« med diverse aviser, kan man hurtigt forvise sig om, at det faktisk er en styrkelse af dansk, der er omdrejningspunktet for sprogdebatten. Ja, fremmedsprog

(og ikke mindst engelsk) fremstilles ofte som en gøgeunge, der vil smide dansk-kompetencerne ud af reden. Når det gælder universiteterne, er det sågar i visse politiske kredse blevet moderne at tale om sprogkvotering, på trods af at antallet af uddannelser på engelsk fortsat er begrænset. På f.eks. Københavns Universitet er det kun 13 ud af 147 uddannelser, der gennemføres på engelsk.

Sprogligt nulsumsspil

Skal Danmark også på sigt nyde godt af globaliseringen, er det afgørende, at vi undgår et sprogligt nulsumsspil. Naturligvis skal vi styrke dansk i f.eks. folkeskolen, men vi skal i høj grad også foretage en massiv investering i danskernes fremmedsprogskompetencer. Heldigvis er regeringen allerede gået i gang ved lige inden jul at justere gymnasie-reformen, så flere gymnasieelever vælger et tredje fremmedsprog. Men uden tvivl skal der mange flere initiativer til – også på folkeskole og universitetsniveau.

På Københavns Universitet er vi også i færd med at styrke sprogkompetencerne. F.eks. har universitetets bestyrelse netop i denne uge bevilget penge til et »parallelsprogscenter«, som skal hjælpe forskerne med at forske og undervise på både dansk og fremmedsprog. Dertil kommer en række initiativer, der skal få flere studerende til at tage på udvekslingsophold på et udenlandsk universitet. Som H.C. Andersen sikkert ville skrive under på, er det nemlig først, når man befinder sig i udlandet, at man for alvor bliver klar over begrænsningerne ved ikke at kommunikere klart og tydeligt på et fremmedsprog. Måske ville det f.eks. være gået op for Andersen, at hr og fru Dickens rent faktisk lå i skilsmisseforhandlinger og derfor var alt andet end begejstrede for, at den danske digter blev ved med at forlænge sit ophold.

Fröhliche Weihnachten
Joyeux Noël
Feliz Navidad
Wesołych Świąt i Szczesliwego Nowego Roku!

Leadership Coaching

Målrettet lederudvikling

Effektiv stresshåndtering

Klimaundersøgelser

Kiwa Coaching

Næsseslottet
Dronninggårds Allé 136
2840 Holte
Tlf. 45 47 50 45
www.kiwa.dk

Professionel sparring til ledere og topledere

Skab resultater og engagement gennem professionel coaching.

EXECUTIVE SEARCH & SELECTION

- Koncerndirektører
- Adm. direktører
- Divisionsdirektører

Excellent Match
EXECUTIVE SEARCH

København 33117272 · Århus 87327272 · Fredericia 76201333
www.excellent-match.dk · info@excellent-match.dk

Top Governance

i bestyrelse og direktion

MBA

in Strategic Management

pre MBA

1-årig akademisk lederuddannelse

Business Institute
USEFUL EDUCATION

Vesterbro 18, 9000 Aalborg
Telefon 70 26 57 80
info@business-institute.dk
www.business-institute.dk

Anerkendte eksklusive businessuddannelser. Business Institute sikrer, at du fra dag ét kan bruge det, du lærer. Vi kalder det USEFUL EDUCATION.